

Grensedagarna
BRIDGE

Morokulien-erklæringen 2026

For en sterkere, tryggere og mer integrert norsk-svensk grenseregion – en strategisk ressurs for Norden

Norge og Sverige har levd i fred i mer enn 200 år. Siden Fredsmonumentet ble reist i 1914, har Morokulien vært et symbol på fred, tillit og samarbeid mellom våre to land. I en tid preget av geopolitisk uro, økte krav til beredskap, teknologisk omstilling, global konkurranse om kompetanse og behov for grønn omstilling, er grenseregionene viktigere enn noen gang.

Den norsk-svenske grenseregionen er et av Nordens mest integrerte områder for arbeid, næringsliv, transport og samfunnsutvikling. Samtidig møter innbyggere, arbeidstakere, bedrifter og offentlige aktører fortsatt administrative, juridiske og strukturelle hindre som begrenser regionens potensial.

Den norsk-svenske grenseregionen har en nøkkelrolle i realiseringen av den nordiske visjonen om at Norden skal være verdens mest integrerte og bærekraftige region innen 2030. Skal denne ambisjonen nås, må grenseregionene fungere som drivkraft for mobilitet, innovasjon, grønn omstilling, beredskap og økonomisk utvikling. Arbeidet med å redusere grensehindre og styrke samarbeidet mellom Norge og Sverige er derfor ikke bare av regional betydning, men også et viktig bidrag til å nå Nordens felles mål.

Gjennom Grensedagarna har vi diskutert hvordan grenseoverskridende samarbeid kan styrke beredskap, mobilitet, verdiskaping, kompetanse og samfunnsutvikling. Vi mener at grenseregionen må utvikles fra å være en ytterkant i nasjonale planer til å bli en strategisk ressurs for begge land.

En sterkere grenseregion vil bidra til økt verdiskaping, bedre beredskap, styrket konkurransekraft og et mer robust Norden.

Vi retter derfor denne erklæringen til regjeringene i Norge og Sverige, Nordisk ministerråd, Stortinget, Riksdagen, fylkeskommuner, regioner, kommuner og øvrige offentlige myndigheter med ansvar for utviklingen av den norsk-svenske grenseregionen.

For å bidra til den nordiske visjonen om å gjøre Norden til verdens mest integrerte og bærekraftige region innen 2030, mener vi at følgende tiltak må prioriteres. Innen Grensedagarna 2027 bør følgende delmål være nådd:»

1. Ta initiativ til modernisering av den nordiske skatteavtalen og fjerne grensehindre for arbeid og næringsliv, deriblant pensjon.

Vi ber om at politiske myndigheter igangsetter en revisjon av den nordiske skatteavtalen med mål om å redusere grensehindre for arbeidstakere, pendlere og næringsliv.

Innen Grensedagarna 2027 bør følgende være på plass:

- det er etablert en formell politisk prosess for modernisering av nordiske avtalen og en forbedret avtale for pensjon
- forslag til forenklinger for grensependlere er utredet,
- unntaket i avtalen for grensegjengere må fjernes,
- tiltak for å redusere administrative byrder for bedrifter som opererer på tvers av grensen er identifisert og prioritert.

Målet er at grensen skal være en mulighet for verdiskaping og arbeidsmobilitet, ikke en hindring.

2. Etablere en norsk-svensk handlingsplan for grenseoverskridende beredskap

Vi ber norske og svenske myndigheter utvikle en felles handlingsplan for grenseoverskridende samfunnsberedskap.

Innen Grensedagarna 2027 bør følgende være på plass:

- gjennomføring av minst én felles norsk-svensk beredskapsøvelse,

- tydeliggjøring av ansvar og mandat ved grenseoverskridende hendelser,
- styrket samarbeid om energi, kommunikasjon, helseberedskap og forsyningssikkerhet, cybersikkerhet, hybride trusler og grensekryssende informasjonsdeling.
- etablering av faste arenaer for samordning mellom beredskapsaktører på begge sider av grensen.

Kriser stopper ikke ved riksgrensen. Det må heller ikke samarbeidet gjøre.

3. Prioritere grenseoverskridende infrastruktur og mobilitet

Vi ber norske og svenske myndigheter styrke samordningen og prioriteringen av grensekryssende transport- og infrastrukturløsninger. Infrastruktur mellom Norge og Sverige må utvikles med utgangspunkt i næringslivets og befolkningens behov, forsyningssikkerhet, beredskap og totalforsvar.

Innen Grensedagarna 2027 bør følgende være på plass:

- en felles oversikt over strategisk viktige grensekryssende infrastrukturprosjekter,
- bedre koordinering mellom norske og svenske transportplaner.
- at det identifiseres konkrete tiltak som styrker kapasitet, robusthet og framkommelighet på vei og jernbane over grensen,
- konkrete tiltak for å styrke digital infrastruktur og kommunikasjon i grenseregionen,
- at grensekryssende infrastruktur i større grad planlegges for dobbel samfunnsnytte – verdiskaping i fredstid og beredskap og militær mobilitet ved krise og krig.

Infrastruktur skal binde regioner sammen, ikke forsterke nasjonale skillelinjer.

Grensen skal ikke være utkanten av våre samfunn. Den skal være sentrum for samarbeid, verdiskaping, bærekraftig utvikling og beredskap. Med Morokulien-erklæringen forplikter vi oss til å gjøre ord om til handling og til å bidra aktivt til den nordiske visjonen om å gjøre Norden til verdens mest integrerte og bærekraftige region innen 2030.